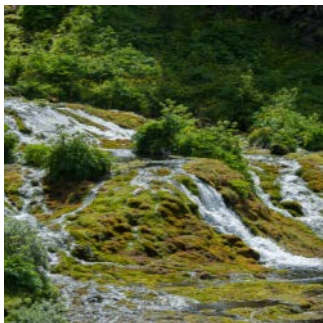
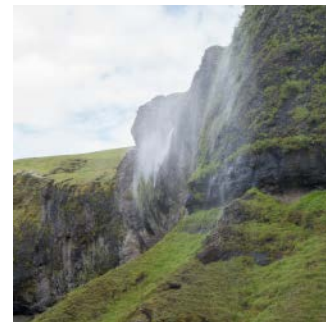
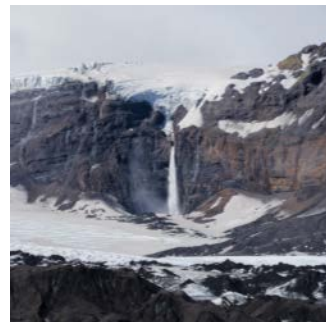
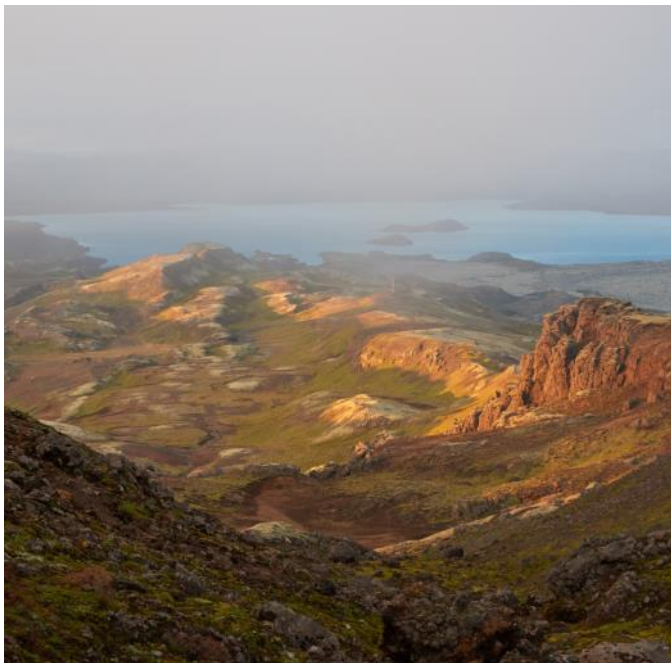

Umhverfis- og auðlindastefna fyrir Suðurland

Hvað? Hvers vegna? Hvernig?

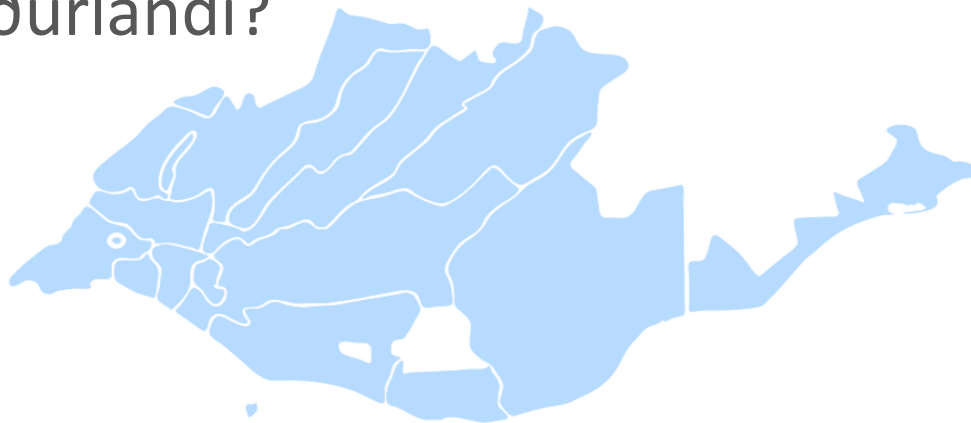
SASS
SAMTÖK
SUNNLENSKRA
SVEITARFÉLAGA

Viðfangsefnið í dag

SASS
SAMTÖK
SUNNLESKRA
SVEITARFÉLAGA

Hvaða vannýttu tækifæri og brýnustu úrlausnarefni tengjast auðlindum og umhverfismálum á Suðurlandi?

Forsagan - Áherslur sóknaráætlunar Suðurlands

- Aukin samvinna í sem flestum málefnum
- Skapa jákvæða ímynd – byggt á gæðum og hreinleika
- Aukin sjálfbær nýting á orku og auðlindum
- Auka fjölbreytni í atvinnulífi, mannlífi, menningu og menntun
- Svæðisskipulag stuðli að frekari samvinnu

Umhverfis- og auðlindastefna fyrsta skrefið

Hvað er umhverfis- og auðlindastefna?

STJÓRNTÆKI - Um nýtingu og verndun og viðhald mikilvægra umhverfispátta og auðlinda, t.d. m.t.t.

- umgengni
- framkvæmda
- málsmeðferðar
- forgangsröðunar
- fræðslu

Umhverfispættir og auðlindir - Dæmi

- grunnvatn, ár, vötn, strandsjór, flóð
- jarðefni, jarðvegur,
- jarðminjar, jarðfræðileg fjölbreytni
- gróður, dýralíf, líffræðileg fjölbreytni
- nytjaland, landbúnaðarland, votlendi
- matvæli
- loftgæði
- hljóðvist; kyrrlát svæði, útivist, ferðamennska
- orkulindir; vindur, jarðhiti, sjávarföll, vatnsföll
- úrgangur
- náttúruvá
- landslag
- loftslagsmál - kolefnisjöfnun, kolefnisbinding

Hvers vegna þarf umhverfis- og auðlindastefnu?

- Til að hafa skýra stefnu í samskiptum við ríkið og stofnanir – ljóst að hverju sveitarfélög á Suðurlandi vilja stefna
- Snýst um efnahag, umhverfi og samfélag – sjálfbæra þróun
 - Þarf að leysa vandamál?
 - Þarf að skilgreina árangur?
 - Þarf að gera breytingar?
 - Þarf að stilla saman strengi?

Ávinningur af umhverfis- og auðlindastefnu

- Umhverfislegur
 - Fjallað um viðfangsefni óháð sveitarfélagamörkum
 - Komið í veg fyrir ofálag á svæði
- Efnahagslegur
 - Stuðlað að eflingu atvinnulífs á grunni sjálfbærrar nýtingar auðlinda
- Samfélagslegur
 - Stuðlað að gæðum og heilnæmu umhverfi
 - Eflingu samkenndar og samstarfs

Hvernig má vinna umhverfis- og auðlindastefnu?

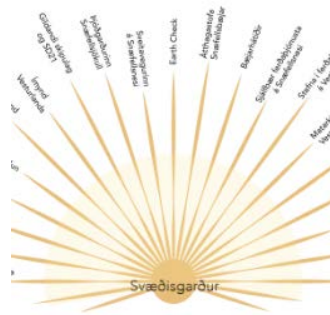
- Afmarka viðfangsefnin
- Greina og kortleggja helstu umhverfispætti og auðlindir
- Ákveða nákvæmni og framsetningu stefnunnar
- Ákveða samhengi við aðrar stefnur og áætlanir

Stefnumótun er ferli og samráð er lykilatriði

Hvers þarf að gæta?

- Skýr stefna byggð á sérstöðu – Getur lyft grettistaki
- Stjórnþæki og umboð til að framfylgja séu fyrir hendi
 - Samhengi við aðra stefnumörkun skýrt
 - Skipulag, samstarfssamningar, rekstrarfélag
 - Árvekni og metnaður
- Eignarhald sé tryggt
- Ávinningur sé sýnilegur

Umhverfis- og auðlindastefnur

Nova Scotia

Umhverfis- og auðlindastefna 2011 - 2020

jobs**Here**

The Path We Share

- Líffræðileg fjölbreytni
- Skógar - Nytjar
- Jarðfræðilegar auðlindir – Námuvinnsla – Jarðminjar og saga - Landslag
- Verndarsvæði og svæðisgarðar

Markmið - Aukið samstarf, sjálfbær notkun auðlinda, rannsóknir og miðlun upplýsinga

NOVA SCOTIA

jobs**Here**

Phase 1:

Citizen engagement

A Natural Balance

Working Natural Areas Toolkit's Natural Resources Strategy

Phase 2:

Stakeholder engagement / Technical expertise

The Path We Share

A Natural Resources Strategy for Nova Scotia
2015-2020

jobsHere

From Strategy to Action

An Action Plan for The Path We Share
A Natural Resources Strategy for Nova Scotia

jobsHere

Phase 3:

Completing the Strategy

Bornholm

Stefna í umhverfis- og auðlindamálum – til 2035

Bornholm

Stefna í umhverfis- og auðlindamálum – til 2035

- Sjálfbær rekstur
- Lífsgæði
- Útsjónarsemi
- Grænn áfangastaður

1. Sjálfbærni er góður bisnis
2. Höldum grænt bókhald
3. Alltaf til fyrirmyndar í loftslagsmálum
4. Vistvænar samgöngur
5. Tengjum sjálfbærni, búsetu og menningu
6. Kyndilberar heimaþingins matar
7. Náttúrugæði eru grunnstoð
8. Á Bornholm er ég hluti af „Bright Green Island“

1. **Sjálfbærni er góður bisnis**
2. Höldum grænt bókhald
3. Alltaf til fyrirmyndar í loftslagsmálum
4. **Vistvænar samgöngur**
5. Tengjum sjálfbærni, búsetu og menningu
6. **Kyndilberar heimafengins matar**
7. **Byggjum þróun á náttúrugæðum**
8. Á Bornholm er ég hluti af „Bright Green Island“

BORNHOLMERMÅL #1

1. Sjálfbærni er góður bisnis

Vi gør grønne løsninger til et særkende for Bornholm. Vi skaber udvikling og omsætning ved at udnytte øens bæredygtige vækspotentiale til at tiltrække ny viden, nye partnerskaber, nye virksomheder, ny kapital og nye tilflyttere til øen.

MÅLSÆTNING

- Endnu flere nationale og internationale virksomheder skal bruge Bornholm til at teste og kommercialisere bæredygtige projekter, viden og lokal produktion.
- Bornholm er frontløber – og gennem partnerskaber, netværk og fællesskaber realiserer vi danske og globale bæredygtigheds mål. Bornholm udnytter sine stedbundne styrkepositioner til at udvikle den cirkulære økonomi*, som er ét af flere værktøjer i den grønne omstilling.
- Vi vil sikre, at Bornholm er førende til at omsætte viden og bæredygtighed til kommerciel succes – lokalt og globalt.
- Vi vil udnytte og markedsføre, at vi har mange virksomheder med klare bæredygtigheds mål.

PÅ BORNHOLM GØR VI

- Bæredygtig Bundlinje Bornholm: flerårigt projekt, der skal sikre energieffektiviseringer og grønne forretningsmodeller i små og mellemstore virksomheder.
- EcoGrid 2.0: tester og udvikler fremtidens elnet.
- Energisimulatoren: Bornholmsk udviklet model for simulering af integrerede energisystemer, der kan teste, integrere, synkronisere og prioritere løsninger i et virtuelt miljø og skaber scenarier på basis af rå mængder virkelighedsnære data og relationer: forbrug af strøm og varme, markeder, geografi, teknologi, forsynings sikkerhed, lovgivning og økonomisk råderum.
- Arbejder på at etablere Bornholm som national test-ø på energiområdet.

PÅ BORNHOLM KAN VI

- Udarbejde strategi for cirkulær økonomi med fokus på genanvendelse af byggematerialer / cirkulær nedrivning, bæredygtige kommunale indkøb, cirkulær forsyning og industriel symbiose.
- Understøtte bæredygtige klynge- og partnerskaber.
- Udvikle en specifik erhvervsstrategi, der går skridtet videre, så Bornholm bliver hub eller Living Lab for produktion af grønne løsninger, fx inden for energi, fødevarer og kunsthåndværk.

* I dag udvinde vi råstoffer, vi fremstiller produkter, vi forbruger – og vi smider ud. På den måde mister vi utallige mængder ressourcer og råstoffer. I cirkulær økonomi indgår produkter og indholdsstoffer i kontinuerlige kredsløb. Det sikrer, at produkterne bruges flere gange – eller at materialerne igen og igen bliver brugt i nye produkter. Cirkulær økonomi betyder, at vi designer og producerer vores varer og produkter, så de i størst muligt omfang kan genvendes eller gendrages. I cirkulær økonomi er der optimalt set ingen ressourcer, der går tabt. Alle materialerne og råstoffer bevarer deres værdi.

4. Vistvænar samgöngur

Biler, busser, traktorer, lastbiler og motorcykler står for den største del af vores CO₂-udslip. En af løsningerne er flere elbiler, el-motorcykler, brintbiler, gasbusser og -lastbiler på de bornholmske veje. Der er samtidig et stort potentiale i at modne den teknologi, som i dag findes til intelligent samkørsel - f.eks. via et samarbejde mellem det private og de offentlige transportsystemer.

MÅLSÆTNING

- Grøn transport skal være det nemme valg i hverdagen, i hjemmet, i virksomheden og i det offentlige rum.
- Vi vil gøre samkørsel og dele-økonomisk kørsel til et aktiv for borgere og erhvervsliv.
- Vi vil samtænke offentlig og privat transport i videst muligt omfang.
- Vi vil gå foran, så offentlig transport kører på fossilfri energi.

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

PÅ BORNHOLM GØR VI

- Bornholm leverer flest og billigst producerede bustimer pr. Indbygger i Danmark og har optimeret det samlede energiforbrug ved investeringer i nyeste dieselteknologi og tilpasninger af rutenettet.
- Har besluttet at omstille al kollektiv trafik og offentlig kørsel til el/fossilfri brændstof inden 2025; Delmål 2019: bybus drift, 2025: al kollektiv trafik.
- Understøtter omstilling til elbiler på hele øen, bl.a. ved at opgradere infrastrukturen af lademuligheder for elbiler.
- Implementeret flådestyring af de offentlige køretøjer til at sikre optimal bæredygtig drift.

PÅ BORNHOLM KAN VI

- Afklare om, vi kan producere biogas på basis af husholdningsaffald og evt. bruge biogassen som drivmiddel til lastbiler og busser.
- Analysere og teste i hvor stort omfang det er muligt at nedbryde grænserne mellem offentlig og privat kørsel.
- Implementere en bornholmsk version af en eksisterende app til samkørsel.

6. Kyndilberar heimfengins matar

Vi vil fastholde og udvikle Bornholms lange tradition for fødevarer af høj kvalitet. På den måde skaber vi nye arbejdspladser, økonomisk vækst og grøn innovation. Vores fødevarer udgør en hjørnesten i den grønne omstilling - og er samtidig en vigtig del af det danske spisekammer. Bornholmske fødevarer er i rivende udvikling og mødes med en stor og stigende opmærksomhed fra de udenlandske markeder.

MÅLSÆTNING

■ Gennemfører Bornholms fødevarestrategi 2017-2025, indgået i partnerskab mellem Bornholms Regionskommune, Bornholms Landbrug, Gourmet Bornholm og Bornholms Vækstforum. Visionen er: »Bornholm er fyrtårnet i det danske fødevarerlandskab. Og øen skal vokse og blomstre i lyset heraf.«

■ Oprette Økologisk Jordbrugsfond og Økologisk Fællesskabs-gård i et partnerskab mellem LAG-Bornholm, Danmarks Naturfredningsforening, Bornholms Miljø og Energiforening.

■ Kommunens jorde udbydes til økologisk forpagtning.

■ Vi arbejder systematisk med økologi og lokale fødevarer i de offentlige køkkener samt på at udvikle bæredygtig køkken-drift.

PÅ BORNHOLM GØR VI

■ Gennemfører Bornholms fødevarestrategi 2017-2025, indgået i partnerskab mellem Bornholms Regionskommune, Bornholms Landbrug, Gourmet Bornholm og Bornholms Vækstforum. Visionen er: »Bornholm er fyrtårnet i det danske fødevarerlandskab. Og øen skal vokse og blomstre i lyset heraf.«

■ Oprette Økologisk Jordbrugsfond og Økologisk Fællesskabs-gård i et partnerskab mellem LAG-Bornholm, Danmarks Naturfredningsforening, Bornholms Miljø og Energiforening.

■ Kommunens jorde udbydes til økologisk forpagtning.

■ Vi arbejder systematisk med økologi og lokale fødevarer i de offentlige køkkener samt på at udvikle bæredygtig køkken-drift.

PÅ BORNHOLM KAN VI

■ Afdække de væsentligste barrierer vedrørende fødevarerhvervets afsætning.

■ Bornholms Regionskommune kan donere jord til den almennyttige Økologiske Jordbrugsfond.

■ Sammenlægge Bornholms Regionskommunes og Bornholms Hospitals køkkener.

■ Understøtte øget økologisk grønsags- og kødproduktion.

■ Udvikle en fødevareruddannelse på Bornholm.

■ Styrke indsatsen omkring mad og måltider til børn og unge.

7. Byggjum þróun á náttúrugæðum

Vi vil bevare og udvikle den helt unikke bornholmske natur. Naturen er ryggraden i vores selvopfattelse- og gør Bornholm attraktiv for turister og tilflyttere. Naturen spiller samtidig en stor rolle i den grønne omstilling. En større diversitet i naturen kan medvirke til at binde og reducere f.eks. CO₂ og kvælstoffer i atmosfæren.

MÅLSÆTNING

- Vi vil arbejde for at øge vores naturværdier.
- Vi vil skabe flere sammenhængende naturområder.
- Vi vil øge biodiversiteten.
- Vi vil øge tilgængeligheden til naturen, under hensyntagen til den vilde natur.
- Vi vil samarbejde om forskellige brugeres behov.
- Vi vil arbejde med at mindske vores forurening af Østersøen.
- Vi vil styrke naturens rolle i forhold til trivsel, turisme og bosætning.

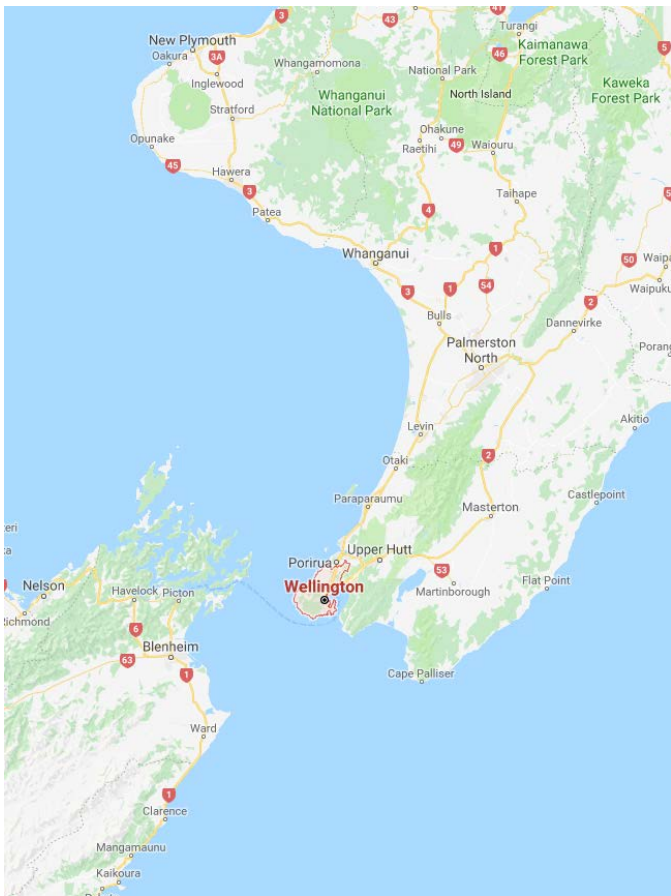
PÅ BORNHOLM GØR VI

- Bornholms Regionskommune arbejder med at øge den lokale biodiversitet bl.a. gennem naturforbedring for friluftsliv i Klemensker, naturpleje og vandløbsforbedringer, samt Naturstyrelsens projekt med reetablering af Ekkodalens moser – fra 30 til 150 hektar.
- Udvikler signaturoplevelser inden for Outdoorområdet i samarbejde med Outdoor-klyngen på Bornholm.
- Udvikler lokalmiljøer i respekt for naturen gennem strategiske partnerskaber bl.a. i 'Helhedsplan Allinge-/områdefornyelsesprojekt Allinge' og 'Fremtidens Landskaber på Nordbornholm'.

PÅ BORNHOLM KAN VI

- Bakke op om projektet Bornholms Grønne Bølge for at udvikle sammenhængende natur til glæde for naturen, outdoor turisme og øvrig rekreativ udfoldelse.
- Øge bevidstheden om hvor vigtig naturen er for os.
- Øge naturinformation der skaber bedre overblik over mulighederne for friluftsliv på Bornholm.
- Yderligere naturpleje og naturgenopretning for at øge biodiversiteten.

Wellington - Svæðið

Áætlun um not á náttúruauðlindum -
á grunni sjálfbærni

- Ferskvatn
- Strandsjór
- Loftgæði
- Jarðveg
- Reglur um losun á landi, lofti og legi

Áætlun um not á náttúruauðlindum

- Frá fjalli til fjöru
- Jákvæð not og þróun
- Samvinna við innfædda
- Viðhald á landslagi og náttúrulegum karakter
- Vatnsgæði
- Líffræðilegur fjölbreytileiki og viðhald vistkerfis
- Svæði með sérstöðu
- Loftgæði – Jarðvegur
- Landnotkun
- Fráveita
- Vatnsgæði og vatnsnotkun
- Viðhald strandsvæða

Trout fishery rivers and trout spawning waters (Schedule I)

Map 22

Significant primary contact recreation rivers and lakes (Schedule H)

Map 20

Svæðisskipulög á Nýja-Sjálandi

- Taka á umhverfis- og auðlindamálum

Dæmi um viðfangsefni

- Jarðvegsvernd
- Vatnsgæði og vatnsmagn
- Vistkerfi í vötnum
- Líffræðileg fjölbreytni
- Náttúruvá
- Meðferð hættulegra efna
- Losun mengunarefna
- Skipting, úthlutun, nýting auðlinda

Svæðisskipulög á Íslandi

- Eru þematengd
- Sameiginleg stefna um byggðapróun og þá þætti landnotkunar sem talin er þörf á að samræma vegna sameiginlegra hagsmuna hlutaðeigandi sveitarfélaga

Hvaða vannýttu tækifæri og brýnustu úrlausnarefni tengjast auðlindum og umhverfismálum á Suðurlandi?

Dæmi um umhverfispætti og auðlindir

- grunnvatn, ár, vötn, strandsjór, flóð
- jarðefni, jarðvegur,
- jarðminjar, jarðfræðileg fjölbreytni
- gróður, dýralíf, líffræðileg fjölbreytni
- nytjaland, landbúnaðarland, votlendi
- matvæli
- loftgæði
- hljóðvist; kyrrlát svæði, útivist, ferðamennska
- orkulindir; vindur, jarðhiti, sjávarföll, vatnsföll
- úrgangur
- náttúruvá
- landslag
- loftslagsmál - kolefnisjöfnun, kolefnisbinding

Markmiðið með umhverfis- og auðlindastefnu

- Sveitarfélögin á Suðurlandi hafi stjórnþæki – sameignlega sýn og stefnu
- Geta nýtt í:
 - aðalskipulag
 - svæðisskipulag
 - aðra stefnumörkun
- Samræmi við stefnu í ferðapjónustu

